

Télben.

Csak ne szídjad a vén telet, nem érdemi.
Igaz, hogy most a cigány is süvegei.
Van hegye a csipős szélnek, van fullánkja,
Közben-közben a havat is hozzánk vágja.

De mégse szídd a vén telet, rá nem szolgált!
Ő hoz a kis gyermekeknek karácsonyfát,
Gölingelő szánkón viszen más határra,
S a jégen is mennyinek van mulatsága.

Cifra bálók, disznótorok, iszom-eszem,
Meg a legtöbb lakodalom télen terem.
Mennyi szépség van a hóban, zuzmarában,
Mennyi öröm hőemberben, hólapdában.

Igaz, hogy a szegényeknek ugy tavaszkor
Szállást kínál az utszélien minden bokor,
S hogy a madár csicsérgése büvös álom,
Hogy a rétnék virágdiszét várva-várom:

De hát télen meg a szívek melegebbek,
Zordabb lelkek is könnyebben felengednek!
Megtaláljuk, számontartjuk egymást jobban,
S a szegénynek is csak mindig csirren-csurran.

Hőesésben, hóviharban, zimankóban
Mily fenséges, mily költői sok vonás van.
Érző szív a télben is sok kedvet lehet,
Kivált ugy a — jól befűtött kályha mellett.

TAKÁCS GÉDEON.

Villamosság a háztartásban.

Hoé mérnök „A villamosság alkalmazása a háztartásban” című cikkében ama nézetének ad kifejezést, hogy a nyilvánosság, illetve a nagyközönség a villamosság terén ipart üzök részéről — mindkettőjük kárára — nincsen kellőképpen tájékoztatva az iránt, mily nagy, sokoldalú és hasznos hajtó munkatejesítményt nyerhetünk aránylag csekély mennyiségű elektromos erőből.

A villamosságnak kicsinyben való teljesítő képessége ugy a szakemberek, mint a nagyközönség részéről is elenyésző csekély figyelemre lett méltatva. A technikus a legpontosabban kiszámítja ugyan, hány lóerő szükséges a gép vagy szerszám, vagy más mechanikai erőt igénylő berendezés meghajtására, a laikus pedig a legtöbb esetben csak azt tudja, hogy egy kilowattórát egy bizonyos megszabott árat kell fizetnie, legjobban esetében pedig annyit tud, hogy egy izzólámpa égési órája mennyibe kerül.

A szakember gyakran nincs is abban a helyzetben, hogy a laikusnak magyarázza mennyi és mily különféle hasznos hajtó munkát teljesíthet egyetlen kilowattórával.

Hogy a villamosságnak kicsinyben való teljesítő képességéről fogalmat nyújtunk, egy angol városka elektromos műve üzemzetőjének következő felállításával élünk:

Egy kilowattórával 5000 kóst lehet tisztogatni, ugyanazzal az erővel 75 pár cipőt tisztítani, vagy villamos ollóval 5 lovat megnyírni, vagy egész éven keresztül naponta 3 percnyi ideig egy hajszűrővasat melegíteni. — Lehetséges továbbá ugyancsak egy kilowattórával 8 csák lisztet tészta: á feldolgozni, 9 liter vizet feltorralni.

15 husszetetet 15 perc alatt meg-

meghajtani, egy kis ételfelvonót egy héten keresztül naponként működésbe hozni, vagy egy kis személyliftjével (lift) 30 utazást megtenni a negyedik emeletre.

A pincében alkalmas készülék segítségével 250 palackot lehet megtölteni és bedugaszolni, villamossággal meghajtott szivattyúval 400—500 liter vizet 7—8 méter magasságra emelhetünk.

Villamos szivargyujtóval rágyujthattunk 3000 szivarra. Ugyanaz az elek-

tromennyiség 4 vasalónak egy órán át való hevítésére szolgálhat, vagy pedig egy beteg részére 3 villamos fényfürdőt nyújthat, egy varrógépet 21 órán keresztül üzemben tart, vagy ugyanannyi időn keresztül a konyhában az edény-csiszoló gép meghajtására használható.

Még sok hasonló példát lehetne felsorolni. — A megadott teljesítmények természetesen csak megközelítő értékek, merthogy pl. egy csiszológéppel 5000 kóst megtisztogassunk, nem utolsó sorban a munkálkodó ügyességétől és akaratától is függ. A még általános elterjedt nézet, hogy a villamos vasalás szerfölött drága, nem felel meg a tényeknek, mivel a vasaló nagyságához mérten egy kilowatt energiája 2—5 órára elég.

Általánosságban a háztartásban háztartási gépek meghajtására oly csekély mennyiségű elektromos energia szükséges, hogy annak költsége a villamos meghajtással nyújtott kényelemhez arányítva, számításba alig jöhet. Így pl. egy varrógép kis elektromotorjának erőfogyasztása oly csekély, hogy az áram költsége egy egész éven keresztül csak néhány koronára rug. C.

H I R E K.

Lapunk nyomdja.

A modern technika vívmányairól már igen sokat hallottunk, de látni még aránylag igen keveset látunk, mert ehhez kevés ember számára nyílik alkalom. A gyárvarosok — természetesen — nincsenek egy véleményen velünk, de mi szerény celldömlőkiek bátran állíthatjuk ezt eddig. Igen, csak eddig, mert most már városunk is dicseked-

tatta: csak fel tudtak szállani a levegőbe, de a leghajót irányítani, kormányozni nem tudták.

Az eddigi kísérletek csak a levegőnek különböző magasságokban különböző fizikai tulajdonságaival ismertette meg az embereket. Voltak tudósok, akik aidozatai lettek a leghajózáshoz, de még többben veszték el nem tudósok, hanem csak műkedvelő légi utasok. A legnagyobb magasságra két angol tudós emelkedett fel (Glaisher és Coxwell), kik egyik légi utjokban tulszárnyaltak a Föld legmagasabb hegyét a 8840 méter magas Gaurisankárt (Mont Everest), de már 9000 méternyi magasságban az egyik tudós elvesztette eszméletét, a másikat nagy erőfeszítés mentette meg őket a haláltól. Ennek is már a kezei megbénultak és őt feketék lettek, mint a kolera-betegek, csak fogaival tudta meghuzni a zsinórt, hogy a léggömbből kieresztve a gázt, lassan alá tudjanak szállani. — Műkedvelők pedig mindig akadtak, különösen kiállítások alkalmával. Ilyen leghajót lehetett látni a budapesti kiállításokon is, de szerencsére nem

a budapesti, hanem a bécsi kiállításra készített léggömbbel történt meg az a fura történet, hogy még a kiállítás előtt a vihar elsodorja s áthozza a Lajthán, magyar polgároknek szolgált vászna, ruhakelme gyanánt. (1873.)

De az ember nem nyugodott. Mindenáron kormányozni is akarta a leghajót, úgy, mint a vízihajókat. Ez azonban nem ment olyan könnyen. A vízben csak tovább tudjuk tolni a csónakot, a víz hullámaira evezőkkel nagyot csapva, de a levegőbe vem lehet ám annyira belefogódnani! Az elvnek azonban ugyannak kell lennie. Amint a dugóhúzó belefuródik a parafába, épúgy furódik bele a leghajó a levegőnek csavarja a csavart, ha senki sem tolja a csavart előre, akkor — ha forgasba tudjuk hozni — önmagát s vele a hajót hajtja előre. Minél gyorsabban forog a csavar előre, annál gyorsabban halad a hajó. S mivel a levegőbe alig-alig tud belekapaszkodni a csavar, gyors forgatása révén kell mégis némi sikert elérniük.

Ime tehát meg van olvra a kormányozható leghajó. Nem is kell azt már feltalálni,

hanem csak meg kell csinálni. De itt van a bökkenő. Nem tudnak elég könnyű leghajót készíteni, amelynek csavarja elég gyorsan mozogna, hogy öumagát előre hajtssa. Ez a jelszó: elég könnyű anyag, de mégis nagy erő a csavar gyors forgatásához.

Már Leonardo da Vinci, a híres festő a XV. században alkalmazta a csavart a levegőben való mozgatáshoz, de gyakorlatilag először csak Meusnier francia tábornok. A csavarok mozgatására használtak emberi erőt, gőzgépet, elektromos erőt, a leghajókat mindig könnyebb és könnyebb anyagból készítették, a gázt magába foglaló léggömbnek mindegyikét olyan alakot iparkodnak készíteni (hiosszukás szivaralakot), hogy jobban hasítsa a levegőt, de azért még most sem mondhatjuk hogy a kormányozható leghajó feltalálva. Ily irányú legsikeresebb kísérleteknek, mint a milyen volt a francia katonai leghajó a »Patrie» vagy a »Zepelli» leghajója mégis csak szerencsétlenség lett a vége,

De azért vannak, akik csakis a léggömbökben remélnék, míg mások elcsüggedve

betik olyan technikai alkotással, mely csodálatra méltó. A villany-világítással egyidejűleg ugyanis lapunk nyomdája elektromos motorral szereltetett fel, mely két lóerejénél fogva bámulatos könnyedséggel és egyenletes gyorsasággal hajtja azt a nagy gyorsaját, mi a kész újságot szőrja magából. Az értékes kis gépecske impozáns látványosságot nyújt a villanyfényben uszó nyomdahelyiségben, ahol az érdeklődőknek szívesen bemutatja lapunk szerkesztője és nyomdánk tulajdonosa, Dinkgreve Nándor laptulajdonos.

A bíróválasztáshoz. Mint értesülünk, városi virilliseink névjegyzéke e hó 28-án lesz jogerősen kiadva, melynek utána rövidesen megejthetjük a képviselők és bíró választását. Ezzel aztán vége lesz ama nagy izgalmaknak, melyek a választó polgárokat ezuttal olyan nagy extázisban tartják.

A tavasz előutatójai megjelentek: a magkereskedők széjjel küldik árjegyzékeiket. Határoznunk kell, kitől vegyünk, hol kapunk jó árut? Bizalom kérdése ez mindenkéül, mert a mag külsejéről minőséget megítélni nem lehet, már pedig ha ocsut vetsz, azt aratsz, — tartja a közmondás. A Mauthner Ödön budapesti udvari magkereskedő cég, mely 35 éves eredményűs fenállása óta minden tekintetben megbízhatónak bizonyult, megadja a választ a fenti kérdésre: a cég áruja kitűnő, helyes művelés mellett biztos

más irányba iparkodnak sikert aratni. A csavarban reménykednek egyedül. Eddig a felemelkedéshez és a levegőben való lebegéshez a levegőnél könnyebb gázzal telt léggömbök segítettek az embert; most azt mondják sokan, hogy — mint a madarak súlyosabbak a levegőnél és csak szárnyaik mozgásával emelkednek fel, — ép úgy a levegőnél súlyosabb léghajóval kell próbát tenni és a felemelkedéshez, a lebegéshez ép úgy, mint az előrehaladásához a csavart kell alkalmazni. Gondolatnak jó és az a nagy előnye van a léggömbök felett, hogy az ilyen, a levegőnél súlyosabb léghajókat nem táncoltathatja meg oly könnyen a szél, mint a léggömböket, melyekben nagy felületre talál, mibe belekapaszkodhat.

Készítettek is már ily gépeket (pl. Folmanni), de kevés sikerrel. Mert az ily léghajókhoz még könnyebb anyag s a csavaroknak még sebesebb forgása szükséges.

A XVII. század híres regényírója Cyrano de Bergerac — kiről Edmond Rostand ~~egy szép színdarabot írt~~ — szintén foglalkozott a repülő-gépekkel s nem egy regényében tesz rólok említést, de még csak kezdetleges kísérletekkel, míg a XIX. század kedvelt írója Jules Verne egyik ifjúsági regényében (magyarul Hódító Robur) ép s harcot festi, mely a levegőnél könnyebb és a levegőnél súlyosabb léghajók védői közt folyik. Ő az utóbbinak ad igazat. S lehet, hogy valóban is neki lesz igazza!

siker, mely mindenkinek örömet szerez. Árjegyzéke, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld, kézikönyve a gazdának, kertésznek és a természet minden barátjának.

Sorozás. Azok a nagyurak, akik a magyarlegények nevét keirják a nagy-könyvbe, immár összeállították a sorozási naptárt, vagyis már szóval kiirták, hogy mikor lesz a sorozás. E szerint tehát városunkban soroznak: Márc. 2-án Jánosháza-nagyközségi, Jánosháza-vidéki és pápói körjegyzőségbelieket, — 3-án vönöcki, kemenesmagasi, magyargencsi és alsósági körjegyzőségbelieket, — 4-én celldömölk-vidéki, ostfiaszonyfai, kis-köcski és nagysimonyi körjegyzőségbelieket, — 5-én kerül a sor Celldömölkre. Egyházaskeszkőre és Bobára. — A sorozás a Korona-szálló termeiben lesz, ahol az állítás alá kerülő legények reggel 7 órakor tartoznak megjelenni teljesen józan állapotban. A részegek és késő jelentkezők büntetést kapnak.

Tenestély. A Vasutas szövetség celli kerülete febr. 23-án, hushagyó kedden a Griff és a vasutas-otthon összes helyiségeiben családi jellegű társas teastélyt rendez, melyen vendégeket családtagokkal együtt szívesen fogadnak derék vasutasaink. Belépődíj személyenkint 40 fillér. Kezdeté este 8 órakor. Kitűnő kiszolgálásról és zenéről gondoskodva van. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva.

Halálozás. Kott Ferenc 48 esztendősen hadnagy folyó hó 18-án délután 4 órakor életének 87-ik évében Magyarencsen elhunyt.

Utólagos nyugtárás. A vasuti bálon a mulkor leközlötteken kívül még a következők fizettek felül: Wagner Lőrinc 5 K, László Boldizsár 3 K, Gönye Ferenc 2 K.

A Petőfi sorsjáték húzása. A Petőfi Társaság által a Petőfi Ház céljaira rendezett tárgysorsjáték húzását október 11-én megtartják március hó 6-án. A 25000 koronás főnyeremény, mely Löw Sándor ékszerész, főhercegi udvari szállító izlését dicséri, a Kossuth L.-u. 4. szám alatti bank kirakafában pompázik, míg a két második nyeremény a Rákóczy-ut 1. sz. nagytözde kirakatát díszíti. A kiállított pompás nyeremények előtt állandó a csoportosulás. A többi 2010 nyerevény 76000 korona értéket képvisel. Olyan összeg, mely szinte példátlan 1 koronás sorsjegyek ellenértékűl. Petőfi összes költeményeinek diszkidása, melyet a Társaság minden 40 erb. sorsjegy vevőjének megküld ajándékkul, anynyira megnyerte a közönség tetszését, hogy a hálás köszönő levelekkel újabb és újabb 40-es megrendelések történtek. Eddig 3000 diszkötetet küldött szét a Petőfi Társaság. Az 1 koronás sorsjegyek megrendelhetők a sorsjegy-irodában: Budapest, IX., Boráros-tér 3. — hatar bankokban és tözsdékben.

Járvány. A hét folyamán Gencsen vörheny, Kemenesszentpéteren trachoma, Jánosházán pedig több roncsolótöröklob, vörheny diltériusz és torokgyík-megbetegedési eset fordult elő.

Az ajkai szerencsésülőknek. A f. hó 1-én rendezett vasúti szövetség bálon az ajkai szerencsésülők hátramaradtottjai részére a következők adakoztak: Dr. Szinek Izidor, Kelemen Tivadar 2 K, dr. Géfin Lajos, dr. Porcoláb Mihály, Volák Gyula, Szabó Imre, Göt-

mann Bódog, Honig Samu, dr. Deutsch Samu, Reindl István, Makrancsi József, Nemeth Ferenc, Wittmun Andor, Neupor Louls, Országh Gizella, Stelka Margit, Szentimrei Mihály, Weghoffer Gyula, Hervay Károly, Somogyi Károly, Mor Béla, Apáti Ignác, Molnár János, Tivald Benő, Szalay József, Halász Jenő, Kovács József 1--1 K, dr. Hettyéssy Elek 1 K, 10 f, Szagmeister János, Volák Gyula 50--50 f, Jurec Flórián 60 f, Szagmeister János, Krauc Bódog, Kuch Lajos, Horváth Sándor, Nemeth N., Kiss Sándor, Tancsics János, Knisch József, Kiss Miksa 40 f, Hegedűs Sándor, Porcoláb I., Patyi János, Vizlendvai János, Nemeth János, Jugovics Imre 30 f, N. N., Fischer József, Palotás Mihály, Majoros Lukács, Schmidt József, Vajai Sándor, Korai Károly, Schwarc I., Pintér János, Sümegi Sándor, Molnár János, Pap Mihály Müller Sándor, Miklós N., Horváth Miksa, Szabó József, Szabó Imre, Szalay Ferenc, Vadóci Sándor, Csuhá Lajos, Szabó Jakab, Szerencsés Károly, Dobos Ferenc, Kuthi József, Halász Gyula, Bozzai Zsigmond, Reiter István, Nagy Károly 20 f, Szanka J. 40 f, Wendler J., Szarka J., Németh M., Pálócs Gyula, Kovács Vilmos, Pöcze Dávid, Kovács Márton, Jenei Károly, Kardos József, Lovai Róbert 10--10 f, Vasutas Szövetség Celldömölk 5 K 90 f. Összesen 50 korona. A gyűjtést Kelemen Tivadar főellenőr és Weghoffer Gyula hivatalnok ur volt szíves eszközölni.

Érdekes könyv jelent meg, címe: *Életünk és nemünk*. Írta: A-zlányi Dezso. A munka címlapján azt hirdeti, hogy megoldotta az összes nemi problémákat és ezek között az oly fontos és érdekes kérdést: a fiu vagy leány kérdését. A szerző állítása szerint az tisztán számadatok alapján teljes bizonyossággal előre meghatározható, hogy mikor születik az anyának fiu- vagy leánygyermek. A szerző óriási horderejűnek tartja felfedezését, mert úgy véli, hogy az egész társadalom a jövőben ezeknek az elveknek alapján helyesen fogja a férjak és nők egymáshoz való számarányát meghatározni. Ezenkívül még több érdekes tételt magyaráz a szerző, felmenti az összes szexuális vádlottakat, az öreg korukban szerelemre gyulokat, stb. s minden állításánál bizonyítékokra hivatkozik. A szerző munkáját nem száraz tudományos hangon hanem élvezhető, érdekes modorban adja elő. A munka ára 5 korona, kapható minden könyvkereskedésben, vagy a pénz előzetes beklődése ellenében bérmentve küldi meg a »Modern Irodalom« kiadóhivatala Budapest VII., Rákoci ut 86.

Kurtz Gyula

ajánlja kitűnő zongoráit.
Kívánatra jutányos áron olcsónős,
javít és hangol zongorát
és pianót.
Pápa, Főtér.

SZÜCS SANDOR FIA

bihardíószegi szőlőoltvány-
termelő-czeg fióktelepe ::
CZELLDOMOLK. (Vasmegye).

Vess **Mór Gyula műkertész.**

Bárkinck legyen és bérmentve k ldi
szőlőoltvány- és vassző árjegyzékét,

mely minden szőlőbirtokra nézve
sok hasznos tudnivalót tartalmaz.
Az oltványok Czelldomolki szőlő-
mélyesen is megtekintették. Árami
olcsók és anyagom kifogástalan.

Megkeresések a fióktelep
vezetőjéhez intézendők.

WEBER TESTVÉREK

villany-erőre beren-
desített mészáros- és
:: hentes-aru üzlete ::

SZOMBATHELY, belvárosi
Labás: Híd-alca 3-ik szám.

Ajajljuk naponta frissen vágott

marha-, borju- és sertés husainkat,

azonfelül saját gyártmányu kalbá-
szainkat, ugymint: pariser, sa-
valadé, .. frankfurter, .. tormás
viruli, krakauer, sonkakalbász,
krisolin, debreceni, augsburgi
extrakalbász, szalámi és száraz-
kalbász, husos kalbász nyersen
rustolva, nyelv és sertés- és máj-
szalámi. **Mindenféle frissen készült**
mindennemű rustott húsok nyers-
sen és süttén, szalonna frissen
füstölten.

Iszt. Kiszághyban és magában.

Megszámláljuk egy helyben, mint vidéken
pontos kiszághyban magában.

Web. Testvérek

Kapcsolat postai úton.

STECKENPFERD-

Lilliomtejszappan.

Legenyhebb szappan bőrpolásra és
pattanások ellen.

← MINDENUTT KAPHATÓ →

:: TANULÓNAK ::

egy jó fin azonnal fel-
vétetik

MAYER ISTVÁN fűszer- és
csomage kereskedésében.

Egészen új, rövid vasszerkezetű
keresztthoros

MINTA ZONGORA

halálkozás miatt eladó. Megtekin-
tethető a LA GYULA-asztalos-mes-
ternél. Áldom.

Mi-i-t? „Papa megengedte! Hisz' valódi
Jakobi-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek
fadobozban.

Figyelem! Csakis „JACOBI”-jelzéssel valódi
Minden fadoboz egy érdekes bűvészár-
tyát tartalmaz.

Üzletmegnyitás !!

Magy. kir. dohánytűzsdé, közi-
munka és fényképészeti kellé-
kekkel désan felszerelt s e szak-
mában minden igényt teljesen ki-
elégltő egy szak. mint amateur
fényképészet részére berendezett
üzletemet f. hó 1-én nyitom
meg, Főtér 14. sz. alatt.

Pápa, 1909. febr. hó 4-én.

Tisztelettel:

Üzv. HJ. CSÓSZ FERENCÉ

ÉPÍTÉSI IRODA.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. építőközönség becses
tudomására hozni, hogy

Czelldomolkon, Sági-utca 99. szám alatt.

(MERKL-FÉLE HAZ)

építési irodát és vállalatot

létesítettünk.

Elvállaljuk úgy helyben, mint vidéken, bármily méretű modern
lak- és bérházak, gazdasági épületek stb. tervezését, költségve-
tések készítését, valamint ezek természetben való kivitelét; továbbá
átalakítások, tatarozásoknak a leggondosabban való elkészítését, me-
lyeknek pontos és szakszorú kiviteléért, ezen a téren hosszas
időn és szerzett tapasztalataink kereskednek.

Amidőn legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy a legkényesebe
igényeknek is megfelelhessünk, — magunkat a nagybecsű építő
közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtunk

kiváló tisztelettel

Horváth Testvérek

kém. mesterek, építési vállalkozók.

Hirdetéseket

szabvány a Híradóhíradó.